

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 15, No. 2, 2020. Article ID: OJED-15-02-014
Article Info: Received 27 April, 2020; Revised 15 July, 2020; Accepted 15 July, 2020

OJED

An Online Journal
of Education

www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
A Needs Assessment of Academic Administration of Elementary School
under Bangkok Primary Education Service Area Office
based on the Accept of Students' Creative Thinking Skills

ชญญา บุญเจริญ *

Chanya Bunjaroen

ธีรภัทร คุโลภาส **

Dhirapat Kulophas

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการและทักษะความคิดสร้างสรรค์ ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากรณีโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ จำนวน 65 คน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.938$) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.740$) โดยองค์ประกอบที่มีความต้องการความจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.706$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.630$) โดยผลการวิจัยนี้จะเป็นฐานข้อมูลให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทราบถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เพื่อใช้ในการสร้างแนวทางพัฒนาต่อยอดโครงการที่เพิ่มทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนต่อไป

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การบริหารวิชาการ, ทักษะความคิดสร้างสรรค์

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student in Educational Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: Ningchanya.cu@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Educational Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: dhirapat.k@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this research is to assess the current and desirable states and the needs of academic administration of elementary schools under the Bangkok Primary Education Service Area Office based on the creative thinking skills of students by using the concept of academic administration framework. This is a descriptive research that includes a case study of an elementary school under the Bangkok Primary Education Service Area Office. The research instrument used in this study was a rating scaled questionnaire. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and $PNI_{modified}$. The informants were 65 administrators and teachers from an elementary school under the Bangkok Primary Education Service Area Office and a group of Rattanakosin Schools.

The findings showed that the overall present state of academic administration of the elementary school under Bangkok Primary Education Service Area Office based on creative thinking skills of students was at the medium level ($M = 2.938$) and the desirable state was at the highest level ($M = 4.740$). The highest priority was evaluation ($PNI_{modified} = 0.706$). The second highest priority was curriculum management and development ($PNI_{modified} = 0.630$). The findings based on the needs and priorities for elementary schools under Bangkok Primary Education Service Area Office may be used to help design guidelines to develop projects to improve creative thinking ability.

Keywords: needs, academic administration, creative thinking skills

บทนำ

ในปัจจุบันความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่จำเป็นต่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สะท้อนได้จากเทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้น เช่น รถยนต์ไฟฟ้า สมอกล และหุ่นยนต์อัจฉริยะ ซึ่งผลการวิจัยระบุว่าร้อยละ 65 ของผู้เรียนที่เรียนอยู่ในตอนนี้จะต้องทำงานในอาชีพที่ยังไม่มีในปัจจุบัน ความคิดสร้างสรรค์ จึงมีความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพในอนาคต ทางสถาบัน P21 จัดให้ “ความคิดสร้างสรรค์” เป็นทักษะที่สำคัญอันดับต้น ๆ ในศตวรรษที่ 21 (เมธวิน ปิตพิรวิวัฒน์, 2561) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ด้วยเหตุนี้ ความคิดสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษาโดยพื้นฐานการยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ยังส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต กิจกรรมทางศิลปะจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

ความคิดสร้างสรรค์มีความหมายหลายประการ ได้แก่ เป็นความสามารถทางสมองอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นสมรรถภาพด้านสมองในความคิดได้หลายทาง ซึ่งมีอยู่ในบุคคลทุกคนมากน้อยต่างกันออกไป และมีผลงานหรือการกระทำที่แสดงออกเป็นลักษณะเฉพาะ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) ความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (creative thinking) เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) เป็นต้น ที่ผ่านมามีผลการวิจัยร้อยละ 90 พบว่า เด็กไทยส่วนใหญ่เรียนแบบท่องจำ ไม่ชอบคิดนอกกรอบ ชอบเลียนแบบบุคคลอื่น ไม่มีผู้สนับสนุน และต่อยอดทางความคิด

ทำให้เด็กไทยขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2553) และสมองด้านสร้างสรรค์คือทักษะที่คนไทยขาดที่สุด โดยคุณสมบัติสำคัญที่สุดของสมองสร้างสรรค์ คือ คิดยืดหยุ่นหรือคิดนอกกรอบ แต่คนเราจะคิดนอกกรอบเก่งได้ต้องเก่งความรู้ในกรอบเสียก่อน แล้วจึงคิดออกไปนอกกรอบนั้น ถ้าคิดนอกกรอบโดยไม่มีความรู้ในกรอบเรียกว่า คิดเลื่อนลอย (วิจารณ์ พานิช, 2555)

โรงเรียนเป็นสถานที่ให้บริการทางการศึกษา ด้วยเหตุนี้โรงเรียนจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีกระบวนการคิดในการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และพัฒนากระบวนการคิดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมาะสมที่จะพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์มากที่สุด โดยเฉพาะในส่วนของงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และยังเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนไทยที่ผ่านมา หากต้องการจะพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ควรมีการนำความคิดสร้างสรรค์ไปสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะของครูผู้สอน บรรยากาศในชั้นเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจ เชวชนปัญญา และเชาวน์อารมณ์มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย (เบญจพร อยู่เจริญ, 2551) โดยหลักการในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้ 1. ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติจริง 2. ฝึกปฏิบัติเทคนิคการคิดที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ 3. จัดบรรยากาศในการเรียนรู้ให้มีอิสระทางความคิด การปฏิบัติงาน และการเรียนรู้ 4. สร้างแรงจูงใจภายใน 5. ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการคิดด้วยตนเอง การแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ และ 6. เสริมแรงทางบวก (สมพร หลิมเจริญ, 2552) นอกจากนี้การสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมีแนวทาง คือ การใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์ การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ และการระดมพลังสมอง (Davis, 2003)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งดูแลโรงเรียนทั้งหมด 37 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นระดับชั้นอนุบาล จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา อันดับที่ 1 คือ ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่ม และสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี แต่ทว่าในพันธกิจและกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครยังมิได้มีกิจกรรมโครงการที่เน้นทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์โดยตรงซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2562)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน จึงทำการศึกษาโดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เพื่อให้เห็นสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และนำผลการวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการ มุ่งหวังให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลต่อผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างแท้จริง ตามเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ประชากร คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 17 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 78 คน กำหนดขนาดของผู้ให้ข้อมูลโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จากนักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เอกสารด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา และด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กรอบแนวคิด ดังนี้

1. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2. กรอบแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาจากกลไกและการทำงานของสมอง ซึ่งจะนำไปสู่การคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ โดยองค์ประกอบของทักษะความคิดสร้างสรรค์มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ และความคิดแสบวก

ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถในการคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับความคิดของผู้อื่น ริเริ่มนำความคิดเก่ามาปรุงแต่งผสมผสานจนเกิดเป็นสิ่งใหม่

ความคิดคล่อง หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ซึ่งมีปริมาณมากในเวลาจำกัด

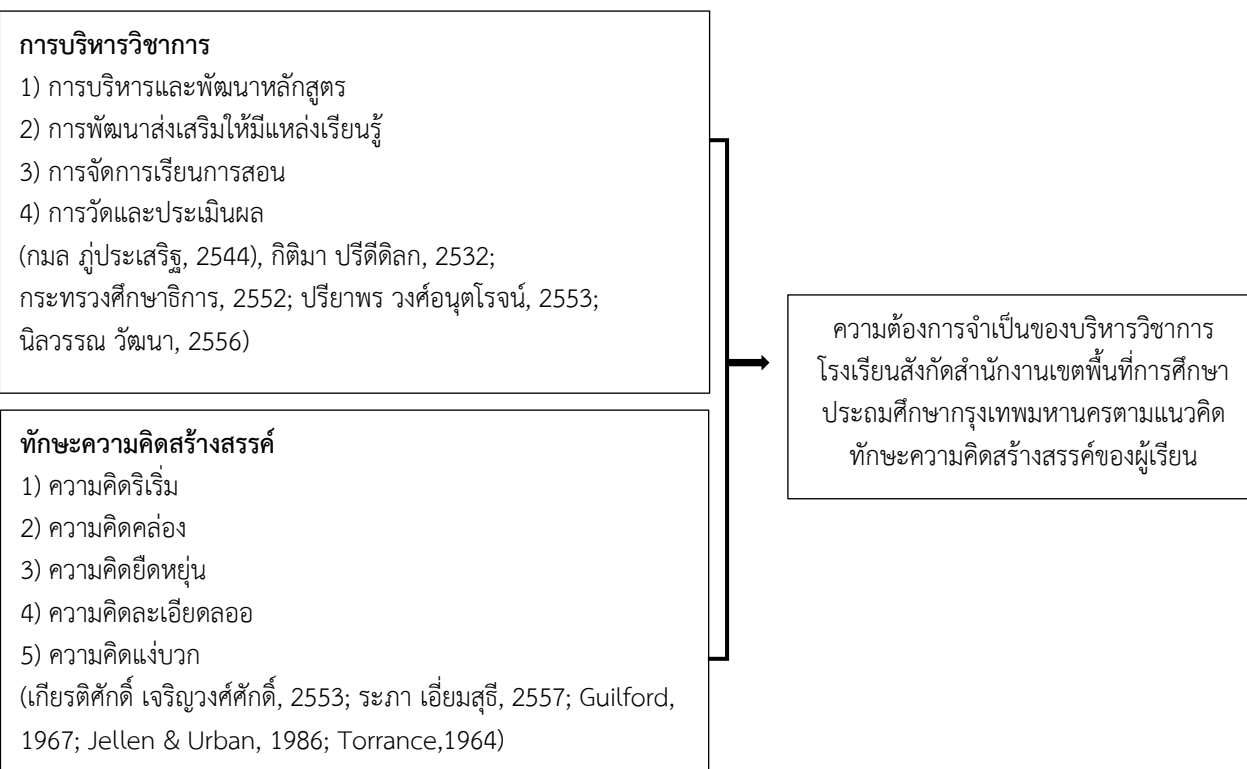
ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการคิดวิธีแก้ปัญหาได้หลากหลาย คิดนอกกรอบ หรือคิดดัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปเป็นหลายสิ่ง

ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความสามารถในการคิดรายละเอียด คิดเป็นลำดับขั้นตอน หรือขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์ขึ้น

ความคิดแสบวก หมายถึง ความคิดในแง่ดี สามารถปรับตัวได้ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้สามารถแสดงดังภาพ 1

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ด้านบริหารการศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ และเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุมในเนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี คือ IOC (Item objective congruence) พบว่า มีข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 35 ข้อ และ IOC เท่ากับ 0.67 จำนวน 15 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 50 ข้อ มีค่า IOC ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ $IOC \geq 0.50$ ซึ่งผู้วิจัยได้มีปรับปรุงข้อคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของสำนวนภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง พบว่า มีค่าความเที่ยงของทุกด้านอยู่ระหว่าง 0.940 - 0.969 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ โดยแบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน รวมจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยแบ่งองค์ประกอบการบริหารวิชาการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

จำนวน 15 ข้อ ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 10 ข้อ รวมจำนวน 50 ข้อ มีลักษณะเป็น มาตรฐานประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ จำนวน 20 คน แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.840

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 78 ฉบับ ได้รับคืนจากผู้บริหาร และครูกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ จำนวน 72 ฉบับ ตรวจสอบแล้วมีแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.30

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์สภาพในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ด้วยดัชนี ความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI Modified (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) มีสูตร ดังนี้

$$\text{ความต้องการจำเป็น (PNI)} = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (I)} - \text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}$$

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 และเพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปี หรือต่ำกว่า จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมา คือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมา คือ ระดับ ปริญญาโท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครู จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 83.1 รองลงมา คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงาน 21-30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในภาพรวม

ตาราง 1

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

การบริหารวิชาการ	ประเด็น	1. ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่	2. ความคิดได้อย่าง คล่องแคล่ว	3. ความคิดยืดหยุ่น แก้ปัญหาได้หลากหลาย	4. ความคิดละเอียดลออ เป็นลำดับขั้นตอน	5. ความคิดแบ่งวกร ปรับตัวได้ดี	เฉลี่ยรวม	ลำดับดัชนี ความต้องการจำเป็น
1. การบริหารและพัฒนาหลักสูตร	P	2.821	2.841	2.723	2.836	2.979	2.840	2
	D	4.574	4.600	4.636	4.636	4.703	4.630	
	PNI _{modified}	0.622	0.620	0.704	0.635	0.579	0.630	
2. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	P	3.069	3.039	3.024	3.039	3.131	3.060	4
	D	4.708	4.685	4.700	4.723	4.754	4.714	
	PNI _{modified}	0.534	0.542	0.555	0.555	0.519	0.540	
3. การจัดการเรียนการสอน	P	3.026	3.051	3.005	3.000	3.005	3.017	3
	D	4.774	4.769	4.789	4.785	4.795	4.783	
	PNI _{modified}	0.579	0.564	0.594	0.595	0.596	0.585	
4. การวัดและประเมินผล	P	2.893	2.869	2.769	2.777	2.862	2.834	1
	D	4.808	4.831	4.808	4.854	4.870	4.834	
	PNI _{modified}	0.664	0.685	0.737	0.748	0.702	0.706	
เฉลี่ยรวม	P	2.952	2.950	2.880	2.913	2.994	2.938	
	D	4.716	4.721	4.733	4.750	4.781	4.740	
	PNI _{modified}	0.600	0.603	0.648	0.633	0.599	0.613	
ลำดับดัชนีความต้องการจำเป็น		4	3	1	2	5		

ข้อมูลจากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.938$, $SD = 0.789$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการพบว่า การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.060$, $SD = 0.780$) และการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M = 2.834$, $SD = 0.898$) และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.740$, $SD = 0.281$) เมื่อพิจารณาตาม

องค์ประกอบของการบริหารวิชาการ พบว่า การวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 4.834$, $SD = 0.308$) และการบริหารและพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M = 4.630$, $SD = 0.381$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนโดยภาพรวม คือ 0.613 ($PNI_{modified} = 0.613$) โดยองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.706$) รองลงมา คือ การบริหารและพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.630$) การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.585$) และองค์ประกอบของการบริหารวิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.540$)

2.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนรายข้อ

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้: โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้คิดแก้ปัญหา สามารถปรับตัวได้ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 3.138$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้: โรงเรียนมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนใช้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้คิดแก้ปัญหา สามารถปรับตัวได้ดี และด้านการจัดการเรียนการสอน: โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนดเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้คิดริเริ่มแปลกใหม่และคิดได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($M = 3.123$) และสภาพที่พึงประสงค์พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล: โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ คิดละเอียดลออ เป็นลำดับขั้นตอน และคิดแก้ปัญหา สามารถปรับตัวได้ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.877$)

ความต้องการจำเป็นรายข้อย่อย พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร: โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้คิดยืดหยุ่น แก้ปัญหาได้หลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.770$) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล: โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้คิดละเอียดลออ เป็นลำดับขั้นตอน ($PNI_{modified} = 0.754$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถสรุปประเด็นสำคัญ และนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านการวัดและประเมินผล

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนโดยภาพรวม ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และองค์ประกอบที่มีความจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล: โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้คิดละเอียดลออ เป็นลำดับขั้นตอน สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานทางวิชาการโดยเฉพาะในเรื่องของการสอนนั้นสามารถแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนหรือไม่ หากมีการบริหารวิชาการที่มีการวัดและประเมินผลข้อมูลที่เป็นระบบ ก็สามารถวัดได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการในศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญในทุกมิติแห่งการพัฒนา ดังที่ Barbot et al. (2011) สรุปว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์นั้น ผู้วัดควรคำนึงถึงศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ และความสำเร็จจาก

ความคิดสร้างสรรค์ ใน 2 ด้าน คือ ด้านศิลปะ (artistic) และด้านภาษา (linguistic) ผ่านการสังเคราะห์ (synthesis) การประเมินนั้นต้องทำโดยผู้เชี่ยวชาญ (peer) คอยสังเกต และกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ความคิดใหม่ ๆ ของเด็ก (share understanding) และเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์ความคิดมากขึ้น (children learn how to get more idea) โดยการบูรณาการและประยุกต์ความรู้เหล่านั้นจะพัฒนาสู่ความคิดสร้างสรรค์ต่อไปเรื่อย ๆ (วสันต์ สุธาวาส, 2560) นอกจากนี้การประเมินผลจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดีขึ้น ทั้งครูและนักเรียนควรให้ความสำคัญกับ formative assessment มากกว่าการวัดผลแบบ summative assessment กล่าวคือ formative assessment เป็นการประเมินที่ฝังอยู่ในการจัดการเรียนการสอน (embedded assessment) ซึ่งครูควรมี classroom skill โดยอีกองค์ประกอบสำคัญ คือ ครูต้องคอยสังเกตผู้เรียนและตั้งคำถามเพื่อสะท้อนกลับการเรียนรู้ของนักเรียนในเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน (วิจารณ์ พานิช, 2558) การวัดและการประเมินเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ที่สะท้อนการคิดเป็นลำดับขั้นตอน การคิดอย่างเป็นระบบถือเป็นขั้นตอนที่จำเป็นและสำคัญมากสำหรับนักการศึกษาในการให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้ดีขึ้น (Barbot et al., 2011) การวัดและประเมินผลต้องเกิดจากผู้บริหารกับครู ในการร่วมกันคิด ปรัชญาหรือ ถึงการวัดและการประเมินผลผู้เรียน ในด้านความคิดละเอียดลออ เป็นลำดับขั้นตอน ความเป็นระบบหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นแล้วจึงจะก่อประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้เรียน

2. ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความคิดยืดหยุ่น แก้ปัญหาได้หลากหลาย และรายชื่อย่อยที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้คิดยืดหยุ่น แก้ปัญหาได้หลากหลาย ซึ่งเป็นด้านย่อยของการบริหารและพัฒนาหลักสูตร โดย Fisher and William (2004) ได้เน้นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ที่ควรพัฒนามาจากวิสัยทัศน์และฉันทามติของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดยืดหยุ่น สามารถคิดวิธีแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย โดยหากผู้เรียนสามารถคิดนอกกรอบได้ ผู้เรียนจะสามารถการสร้างนวัตกรรมทางความคิดในการผลักดันให้ผู้เรียนมีวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างหลากหลาย (ชลธิป ชาญชัยฤกษ์, 2558) แนวทางการเสริมสร้างปลูกฝังการคิดยืดหยุ่นให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นทำได้โดยการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรเสริมความคิดนอกกรอบตามความต้องการของผู้เรียน มีขั้นตอนดำเนินการ 4 ขั้นตอน (สมพร หลิมเจริญ, 2552) คือ 1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตร 2. การพัฒนาหลักสูตร และประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3. การตรวจสอบ ประสิทธิภาพของหลักสูตร และ 4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเสริมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดยืดหยุ่น คิดนอกกรอบ หาวิธีแก้ปัญหาได้หลากหลาย ย่อมส่งผลดีต่อการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน กล่าวคือ หลักสูตรเสริมนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปเป็นแนวในการบริหารจัดการด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนการคิดนอกกรอบให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลร่วมกับฝ่ายวิชาการและครู เพื่อให้การวัดการประเมินผลในด้านของความคิดสร้างสรรค์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างสูงสุด

1.2 ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการควรส่งเสริม และพัฒนาการจัดทำหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม หรือการบูรณาการที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนและเป็นหลักสูตรหรือรายวิชาที่เน้นการคิดนอกกรอบและคิดที่ยืดหยุ่นให้แก่ผู้เรียน โดยมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนในการจัดทำหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม ชิ้นงาน หรือภาระงานที่จะนำมาบูรณาการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร ในหัวข้อย่อย โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้คิดนอกกรอบ คิดวิธีแก้ปัญหาได้หลากหลาย แสดงให้เห็นว่า การบริหารวิชาการมีข้อจำกัดในเรื่องการสร้างหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียนตามแนวทางความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมุ่งเน้นเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้มีผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างแนวทางหลักสูตรเชิงความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการวัดและประเมินผล ข้อย่อย โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ คิดเป็นลำดับขั้นตอนและคิดแง่ดี สามารถปรับตัวได้ดี และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนต้องการสภาพการบริหารที่มีการวัดการประเมินผลที่ฝ่ายบริหารร่วมมือกับครู ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งเน้นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อให้ได้สาเหตุของปัญหาที่จะนำมาพัฒนาการบริหารทางวิชาการในด้านการคิดต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *ความคิดเชิงสร้างสรรค์*. ชักเชสมิเดีย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กมล ภูประเสริฐ. (2554). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. ทิปส์พับบลิคชั่น.

กิตติมา ปรีดีติลล. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. อักษรพิทักษ์.

ชลธิป ชาญชัยฤกษ์. (2558). *Think outside the box*. สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

http://www.culi.chula.ac.th/salc/images/Eng%20today/Eng.-57%20_Think%20outside%20the%20box.pdf

นิลวรรณ วัฒนา (2556). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี* [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารงานศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

เบญจพร อยู่เจริญ. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนและปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

เมธวิน ปิติพรวิวัฒน์. (2561, 27 มิถุนายน). 21st-century skill: ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21.

<http://medium.com/base-the-business-playhouse/21st-century-skill-ทักษะแห่งศตวรรษที่-21-898985d417ce>

ระภา เอี่ยมสุธี (2557). การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเล่านิทานประกอบงานศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. ตาตา.

วิจารณ์ พานิช. (2558). การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ เรื่อง การประเมินพัฒนาการด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์. สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.

<http://www.qlf.or.th/Home/Contents/1027>.

วสันต์ สุทธาวาส. (2060, 18 มกราคม). การวัดความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก. <http://www.edsiam.com/ความคิดสร้างสรรค์/>

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท). (2553). รูปแบบการสอนที่พัฒนากระบวนการคิดระดับสูงวิชาวิทยาศาสตร์. โรงพิมพ์คุรุสภา.

สมพร หลิมเจริญ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (2562). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2562. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ภาษาอังกฤษ

Barbot, B., Besançon, M., & Lubart, T. I (2011). Assessing creativity in the classroom. *The Open Education Journal*, 4(1). 48-56. <http://dx.doi.org/10.2174/1874920801104010058>

Conbach, L. J. (1984). *Essential of psychology and education*. McGraw Hill.

Davis, G. A. (2003). Identifying creative students, teaching for creative growth. In N.

Conlangelo & G. A. Davis (Eds.), *Handbook of gifted education* (pp. 311–324). Pearson Education.

Fisher, R., & Williams, M. (Eds.). (2004). *Unlocking creativity: Teaching across the curriculum*. Routledge.

Guilford, J.P. (1967). *The nature of human intelligence*. McGraw Hill.

- Jellen, H.G., & Urban, K.K. (1986). Assessing creative potential via drawing production: The test for creative Thinking-Drawing Production (TCT-DP). In A.J. Cropley, K.K. Urban, H. Wagner & W. Wiczerkowski (Eds.), *Giftedness: A continuing worldwide challenge* (pp. 163–169). Trillium.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Torrance, E. P. (1964). The Minnesota studies of creative thinking. In C. W. Taylor (Ed.), *Widening horizons in creative* (pp. 125-144). JohnWiley & Sons.